

Cải cách thể chế - đòn bẩy đầu tiên tạo sức bật doanh nghiệp

10:22 18/04/2025

Phó Chủ tịch VCCI cho rằng, việc cải cách thể chế kinh tế, cải thiện môi trường kinh doanh, thúc đẩy và hỗ trợ doanh nghiệp sẽ là những "chìa khóa" then chốt để tăng khả năng hấp thụ vốn; phát triển và nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp Việt Nam. Đặc biệt khu vực kinh tế tư nhân để từng bước làm chủ công nghệ lõi, tiến sâu vào chuỗi giá trị toàn cầu là yêu cầu quan trọng.

Ông Hoàng Quang Phòng, Phó Chủ tịch Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) nhấn mạnh tại Diễn đàn doanh nghiệp 2025 với chủ đề "Trợ lực cho doanh nghiệp vượt thách thức, nâng cao năng lực cạnh tranh" vào chiều 17/4: Trong bối cảnh thế giới biến động mạnh mẽ, từ xung đột địa chính trị đến rủi ro lạm phát, đứt gãy chuỗi cung ứng, khiến cộng đồng doanh nghiệp chịu nhiều áp lực. Mặc dù Việt Nam đạt mức tăng trưởng 6,93% trong quý I/2025, số lượng doanh nghiệp quay trở lại hoạt động tăng mạnh, nhưng chỉ 32% doanh nghiệp cho biết, sẽ mở rộng kinh doanh trong hai năm tới.

Diễn đàn DN 2025 với chủ đề "Trợ lực cho doanh nghiệp vượt thách thức, nâng cao năng lực cạnh tranh". Ảnh VGP/HT.

Phó Chủ tịch VCCI cho rằng, **việc cải cách thể chế kinh tế, cải thiện môi trường kinh doanh, thúc đẩy và hỗ trợ doanh nghiệp sẽ là những "chìa khóa" then chốt**. Không chỉ là tăng khả năng hấp thụ vốn cho doanh nghiệp, việc phát triển và nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp Việt Nam, đặc biệt khu vực kinh tế tư nhân để từng bước làm chủ công nghệ lõi, tiến sâu vào chuỗi giá trị toàn cầu là yêu cầu quan trọng được đặt ra thời gian tới.

Ông Hoàng Quang Phòng nhận định: "Thực tế thời gian qua, để hỗ trợ doanh nghiệp phục hồi và thúc đẩy tăng trưởng, Đảng, Nhà nước, Chính phủ đã có nhiều quyết sách để phát triển DN, hướng tới bảo đảm mục tiêu tăng trưởng cả nước năm 2025 đạt 8% trở lên. Tuy vậy, trong một thế giới biến động, các DN cũng cần thêm nhiều trợ lực hơn nữa từ chính quyền các cấp".

Bên cạnh mục tiêu phát triển 2 triệu doanh nghiệp đến năm 2030, Đại hội XIII của Đảng cũng khẳng định: "Khuyến khích hình thành, phát triển những tập đoàn kinh tế tư nhân lớn, tiềm lực mạnh, có khả năng cạnh tranh khu vực, quốc tế". Nghị quyết 41-NQ/TW cũng đề ra nhiệm vụ phải "phát triển đội ngũ doanh nhân lớn mạnh ngang tầm mục tiêu, nhiệm vụ phát triển đất nước trong thời kỳ mới, xây dựng đội ngũ doanh nhân dân tộc".

"Hiện nay, cả nước có khoảng 700 Hiệp hội, Câu lạc bộ doanh nghiệp, doanh nhân trong đó có khoảng 100 hiệp hội có phạm vi hoạt động toàn quốc...Hầu hết các doanh nghiệp đang hoạt động đều tham gia một hoặc một số tổ chức hội doanh nghiệp, qua đó tạo ra mạng lưới liên kết doanh nghiệp (DN) trong các Hiệp hội ngày càng được nâng cao" lãnh đạo VCCI nói.

Tiến sỹ Phan Đức Hiếu, Ủy viên thường trực Ủy ban Kinh tế của Quốc hội: Cải cách thể chế không chỉ dừng lại ở việc cắt giảm thủ tục mà còn là cắt giảm chi phí tuân thủ - một gánh nặng thâm lặng đối với DN. Vì, các DN lớn có vai trò quan trọng, là nòng cốt dẫn dắt sự phát triển của các ngành và cả nền kinh tế.

Ông Andrew Yeh, Giám đốc điều hành Slasify chia sẻ góc nhìn quốc tế. Ảnh VGP/HT.

Tiến sỹ Hiếu đề xuất, cần cải thiện chất lượng quy định hiện hành, tăng cường hiệu quả thực thi pháp luật, đặc biệt xây dựng một cơ chế cải cách bền vững, tách khỏi sự phụ thuộc vào cá nhân hay cơ quan đơn lẻ.

Ông Nguyễn Quốc Hiệp, Chủ tịch Hiệp hội Nhà thầu xây dựng Việt Nam cho biết, nhiều thủ tục hiện nay vẫn cần đến 5-6 con dấu, khiến DN tốn kém thời gian, chi phí. Ông Nguyễn Quốc Hiệp đề nghị rút gọn còn một dấu và cải thiện quy trình tiếp thu ý kiến xây dựng luật, nhằm tăng tính minh bạch, phù hợp thực tiễn.

Bà Trần Thị Hồng Minh, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Chính sách và Chiến lược Trung ương (CIEM), Ban Chính sách và Chiến lược Trung ương đánh giá: **Các**

hình thức liên kết như chuỗi cung ứng, góp vốn, hợp tác chiến lược... đang tăng nhưng chưa đồng đều, hệ thống.

Có tới 97% DN Việt hiện không có hoạt động liên quan đến xuất khẩu, 99% không tham gia sản xuất cho nước ngoài. Đây là một thực trạng cần được thay đổi nếu Việt Nam muốn đi sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu.

Ông Mạc Quốc Anh, Tổng Thư ký Hiệp hội DN nhỏ và vừa Hà Nội kiến nghị cần hợp nhất Luật Doanh nghiệp và Luật Hỗ trợ Doanh nghiệp nhỏ và vừa, đồng thời giảm 15% thuế thu nhập doanh nghiệp cho phần tái đầu tư vào công nghệ xanh, số hóa, cùng chính sách cho thuê chuyên gia và miễn phí chữ ký số, hóa đơn điện tử.

Cải cách thể chế – đòn bẩy đầu tiên tạo sức bật doanh nghiệp. Ảnh minh họa, nguồn internet.

Ông Andrew Yeh, Giám đốc điều hành Slasify thông tin: Nhiều công ty Việt Nam, từ các startup công nghệ năng động đến những DN sản xuất và bán lẻ đang hướng tầm nhìn đến các thị trường quốc tế. Tuy nhiên, mở rộng toàn cầu mang đến những thách thức, đặc biệt trong việc quản trị nguồn nhân lực (HR) toàn cầu, bao gồm tuyển dụng nhân sự chất lượng cao, khác biệt văn hóa và yêu cầu tuân thủ, đồng thời phải kiểm soát chi phí và duy trì sự linh hoạt..."Khi các DN càng tham gia vào nhiều quốc gia khác nhau, những vấn đề này sẽ càng nhân lên và phức tạp hơn"- ông Andrew Yeh nói.

Ông Andrew Yeh đề xuất: **DN Việt cần hiện đại hóa quản trị nhân sự bằng công nghệ**. Giải pháp EOR (Employer of Record) sẽ giúp các DN mở rộng toàn cầu dễ dàng hơn, linh hoạt hơn, đặc biệt trong quản lý nguồn nhân lực xuyên biên giới.

Nhấn mạnh vai trò của hội nhập, ông Trịnh Minh Anh, Chánh Văn phòng Ban chỉ đạo liên ngành hội nhập kinh tế nhấn mạnh: Các FTA đã giúp Việt Nam đứng trong TOP 20 quốc gia có quy mô thương mại lớn nhất thế giới. Tuy vậy, tỷ lệ tận dụng ưu đãi **FTA** mới đạt khoảng 37%, do thiếu thông tin, khó đáp ứng tiêu chuẩn kỹ thuật, môi trường, lao động.

Để khắc phục, ông Trịnh Minh Anh khuyến nghị DN cần chủ động học tập, cập nhật, tận dụng tốt Cổng thông tin FTA của Bộ Công Thương. Đồng thời, nên liên kết chuỗi cung ứng nội khối để tăng tỷ lệ nội địa hóa, giảm phụ thuộc và tăng khả năng thụ hưởng ưu đãi thuế. DN cần nghiên cứu kỹ các quy định về thuế quan, quy tắc xuất xứ (C/O), tiêu chuẩn kỹ thuật, và các cam kết phi thương mại (lao động, môi trường, phát triển bền vững) trong từng FTA (như CPTPP, EVFTA, UKVFTA); tham dự các hội thảo, khóa học do Bộ Công Thương, VCCI hoặc hiệp hội ngành hàng tổ chức để nắm bắt thông tin và cách thức tận dụng ưu đãi; Khai thác Cổng thông tin FTA của Bộ Công Thương (ftaportal.moit.gov.vn) để tra cứu biểu thuế, quy định, và hướng dẫn thực thi FTA; cập nhật thông tin cảnh báo sớm về các vụ việc phòng vệ thương mại từ Bộ Công Thương...

Lãnh đạo VCCI khẳng định các kiến nghị tại Diễn đàn sẽ được tiếp thu, tổng hợp, báo cáo lên các cơ quan Đảng, Chính phủ. Ảnh VGP/HT.

DN cần tối ưu hóa quy tắc xuất xứ (C/O), đảm bảo sản phẩm đáp ứng quy tắc xuất xứ để hưởng ưu đãi **thuế quan**, như tỷ lệ nội địa hóa hoặc xuất xứ thuần túy theo quy định của từng FTA; liên kết với nhà cung cấp trong nước hoặc khu vực FTA để tăng tỷ lệ nguyên liệu nội khối, giảm phụ thuộc vào nguồn nhập khẩu ngoài khu vực.

DN phải **nâng cao năng lực cạnh tranh** thông qua cải thiện chất lượng sản phẩm: Đầu tư vào công nghệ, đổi mới mẫu mã, và đáp ứng tiêu chuẩn kỹ thuật, vệ sinh an toàn thực phẩm của thị trường FTA (như tiêu chuẩn xanh của thị trường EU); tham gia các hiệp hội ngành hàng; phối hợp với các hiệp hội để nắm bắt thông tin thị trường, giải quyết khó khăn (như chi phí vận chuyển, rào cản kỹ thuật) và các vụ tranh chấp quốc tế; ứng phó với các vụ kiện phòng vệ thương mại...

Bà Trương Thị Chí Bình, Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Hiệp hội Công nghiệp hỗ trợ Việt Nam (VASI) cho biết: Ngành này ít chịu ảnh hưởng từ thuế đối ứng của Hoa Kỳ, nhưng cần Chính phủ hỗ trợ tạo thị trường cho DN đầu chuỗi Việt. Đồng thời, khuyến khích startup tập trung vào kỹ sư lành nghề để nâng số lượng và năng lực DN hỗ trợ.

Phân tích về tiềm năng ngành du lịch, ông Nguyễn Trùng Khánh, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia cho hay: Ngành này đặt mục tiêu đón 22-23 triệu lượt khách quốc tế trong năm 2025. Ngoài **hoàn thiện thể chế**, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTTDL) sẽ đẩy mạnh xúc tiến, quảng bá du lịch đa kênh, ứng dụng công nghệ, quản lý điểm đến văn minh, xây dựng hệ sinh thái du lịch an toàn, thân thiện và thông minh.

PV/chinhphu.vn